

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole

ul. Powstańców Wlkp. 8, 62-600 Koło

tel. 63 2777011

<http://bip.mopskolo.nv.pl/>, e-mail: mops@kolo.pl

***SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W KOLE
ZA ROK 2022
ORAZ
OCENA ZASOBÓW POMOCY
SPOŁECZNEJ W ROKU 2022***

Kwiecień 2023

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ A – SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W KOLE ZA ROK 2022

I. Wprowadzenie

II. Działalność MOPS w Kole

1. Cele i zadania Jednostki
2. Struktura organizacyjna i zasoby ludzkie Ośrodka
3. Beneficjenci Ośrodka – charakterystyka i dane liczbowe

III. Formy udzielanych świadczeń

1. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej
 - 1.1. Zasiłek okresowy
 - 1.2. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy
 - 1.3. Zasiłek stały
 - 1.4. Składki na ubezpieczenia zdrowotne
 - 1.5. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki
 - 1.6. Pozostałe formy wsparcia finansowego
2. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej
 - 2.1. Praca socjalna
 - 2.2. Poradnictwo specjalistyczne
 - 2.3. Interwencja kryzysowa
 - 2.4. Zapewnienie posiłku
 - 2.5. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania
 - 2.6. Domy pomocy społecznej – ponoszenie odpłatności
 - 2.7. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej
 - 2.8. Asystent rodziny
3. Ośrodki Wsparcia
 - 3.1. Noclegownia
 - 3.2. Dzienny Dom „Senior+” w Kole
4. Zadania realizowane przez Dział Świadczeń Rodzinnych
 - 4.1 Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych
 - 4.2 Realizacja jednorazowego świadczenia „Za życiem”
 - 4.3 Realizacja zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego
 - 4.4 Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych
 - 4.5 Realizacja zadań z zakresu dodatków energetycznych

- 4.6 Realizacja zadań z zakresu pomocy materialnej dla uczniów
- 4.7 Realizacja zadań z zakresu pomocy państwa w wychowaniu dzieci
- 4.8 Realizacja jednorazowego świadczenia „Dobry Start”
- 4.9. Realizacja zadań związanych z programem „Czyste powietrze”
- 4.10 Realizacja zadań z zakresu dodatków węglowych
- 4.11 Realizacja zadań z zakresu dodatków dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła
- 5. Zespół Interdyscyplinarny
- 6. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki
- 7. Świadczenia dla obywateli Ukrainy
 - 7.1 Świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy
 - 7.2 Świadczenie jednorazowe przeznaczone na utrzymanie
 - 7.3 Posiłki dla dzieci i młodzieży w placówkach szkolnych
 - 7.4 Koszty pobytu w domach pomocy społecznej
 - 7.5 Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla ucznia
 - 7.6 Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy

**CZĘŚĆ B – OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2022
DLA GMINY KOŁO**

CZĘŚĆ A – SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W KOLE ZA ROK 2022

I. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole przedstawia roczne sprawozdanie podsumowujące działania realizowane w roku 2022. Zawiera ono szerokie spektrum zadań realizowanych przez Ośrodek na rzecz mieszkańców miasta. Zostało przygotowane na podstawie wyników pracy jednostki i zawiera informacje istotne dla oceny działalności oraz sytuacji finansowej Ośrodka.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole, jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej, finansowana w formie jednostki budżetowej, wchodzi w skład systemu pomocy społecznej Gminy Miejskiej Koło. Działalność ukierunkowana jest na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ma na celu udzielanie im zarówno świadczeń jak i usług, które spowodują zmianę sytuacji społecznej i materialnej, poprawę warunków bytowych mieszkańców, usuwanie nierówności społecznych, a także podnoszenie kultury życia.

Ośrodek w roku 2022 wykonywał zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Pomoc świadczeniobiorcom udzielana była w formie pieniężnej, rzeczowej i usługach. Świadczenia te miały charakter stały, okresowy lub jednorazowy. Praca socjalna z klientami nastawiona była na ich usamodzielnienie życiowe oraz integrację ze środowiskiem. Wspierano rodzinę przyznając asystenta rodziny a osobom wymagającym wsparcia w codziennych czynnościach przyznawano usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania lub ośrodkach wsparcia oraz domach pomocy społecznej. Udzielano pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej oraz osobom będącym w kryzysie.

Wszystkie działania podejmowane w 2022 roku zgodne były z ustawami i przepisami prawa. MOPS w Kole udzielał pomocy na podstawie decyzji administracyjnych, w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy, z wyłączeniem pomocy w formie m. in. pracy socjalnej i poradnictwa.

Ośrodek w codziennej pracy boryka się z licznymi przeszkodami, które blokują możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb ludzkich. Problemy społeczne charakteryzują się występowaniem na masową skalę skrajnie trudnych sytuacji w życiu jednostek i rodzin. Są to głównie ubożenie ludności, bezrobocie, uzależnienia, kwestie mieszkaniowe, ochrona zdrowia, starzenie się społeczeństwa.

Usługi i świadczenia pomocy społecznej cechują się regularnością udzielania pomocy przez pełnoetatowych, wyspecjalizowanych w tym zakresie specjalistów. Formy działania pomocy

społecznej są zorganizowane. Jako instytucja zatrudnia ona wyspecjalizowany personel, który ma obowiązek realizować jej cele i zadania w jasno określonych strukturach organizacyjnych.

Instytucja świadczy tzw. usługi bezpośrednie, przeznaczone dla konkretnych jednostek i rodzin. Poprzedzone jest to procesem rozpoznawania potrzeb, zdiagnozowaniem sytuacji potrzebujących osób i opracowaniem adekwatnego i optymalnego planu pomocy.

Pomoc społeczna zajmuje ważne miejsce w systemie zabezpieczenia społecznego, a jej rola ciągle wzrasta, gdyż zakres przedmiotowy i podmiotowy udzielanych świadczeń ulega systematycznemu rozszerzaniu. Coraz więcej osób i rodzin korzysta bowiem ze wsparcia w ramach tego systemu, a katalog spraw regulowanych przez przepisy prawa pomocy społecznej jest obszerny.

Pomoc społeczna jest jedną z wielu instytucji, które tworzą rzeczywistość społeczną. Posiada ona jednak wiele cech specyficznych tylko dla niej. Natomiast głównymi elementami, które określają jej miejsce oraz rolę wśród innych podsystemów społecznych są cele i zadania.

II. DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W KOLE

1. Cele i zadania Jednostki

Celem działalności Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać wykorzystując własne możliwości, zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, zapobieganie powstawaniu sytuacji powodujących konieczność korzystania z pomocy społecznej oraz marginalizacji osób i rodzin, a więc profilaktyka, która należy do najtrudniejszych zadań pomocy społecznej i wymaga pełnego profesjonalizmu pracowników oraz współpracy z innymi podmiotami. Celem działalności jest również mobilizowanie do aktywnego, samodzielnego działania i rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych, dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców miasta i osób przebywających na jego terenie, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodziny, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie jej dążeń do usamodzielnienia, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu. Ośrodek współpracuje w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organami administracji samorządowej, rządowej i organizacjami społecznymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi.

Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają powyższemu celowi, a także możliwościom pomocy społecznej. Natomiast rodzaj, forma i wielkość świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

Ustawa o pomocy społecznej precyzyjnie określa zadania realizowane przez Ośrodek. Są to w szczególności: tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej w gminie, zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin poprzez świadczenie usług oraz przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą, praca socjalna rozumiana jako działalność zawodowa skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi, prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej, analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb. Jako podstawowe zadania możemy wymienić również: pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, współpracę z organizacjami społecznymi, instytucjami czy stowarzyszeniami oraz z osobami fizycznymi i prawnymi w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej, udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach oraz organizowanie specjalistycznego poradnictwa prawnego, pedagogicznego i psychologicznego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole działa głównie na podstawie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) oraz w oparciu o inne, obowiązujące w tej dziedzinie przepisy (ustawy, rządowe programy pomocy społecznej i programy osłonowe, mające na celu ochronę poziomu życia mieszkańców gminy). Są to w szczególności ustawy: o świadczeniach rodzinnych, o świadczeniach wychowawczych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o dodatkach mieszkaniowych, o systemie oświaty, o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, o powszechnym ubezpieczeniu społecznym, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, o ochronie zdrowia psychicznego.

Wypełniając swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności społecznej oraz subsydiarności, mając na względzie interes społeczny i interes obywateli.

Niezbędne jest również indywidualne podejście do każdej osoby i rodziny ubiegającej się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej. Podejście takie pozwala na skuteczniejsze zaspokojenie występujących potrzeb, jak również na trwałe wyprowadzenie z systemu pomocy społecznej.

2. Struktura organizacyjna i zasoby ludzkie Ośrodka

Struktura określa wewnętrzną organizację i zakres działania poszczególnych komórek. Ośrodkiem kieruje Dyrektor, który ponosi odpowiedzialność za całokształt jego działalności oraz reprezentuje Ośrodek na zewnątrz. Poszczególnymi komórkami organizacyjnymi natomiast kierują kierownicy.

Szczegółową organizację i zakres działania komórek organizacyjnych oraz zakres zadań, uprawnień i obowiązków pracowników w nich zatrudnionych określa Regulamin Organizacyjny Ośrodka.

W strukturze organizacyjnej Ośrodka wyodrębnia się następujące komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy:

Dział Pomocy Środowiskowej

W Dziale tym w roku 2022 zatrudnionych było 8 pracowników socjalnych oraz 2 asystentów rodziny. Pracownicy ci zajmują się bezpośrednio udzielaniem wsparcia osobom i rodzinom zgłaszającym się do Ośrodka. W ich zakresie leży działalność w środowiskach społecznych, gdzie znajdują się jednostki i rodziny wymagające pomocy w usamodzielnieniu, odzyskaniu lub umocnieniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Swoje czynności opierają na diagnozie społecznej oraz profesjonalnej pracy socjalnej. Pracownicy socjalni organizują pomoc finansową, rzeczową a także psychiczną, czyli wspierają i wzmacniają zdolności poszczególnych osób lub całych rodzin do samodzielnego rozwiązania i pokonania własnych problemów. Do ich zadań należy również szeroko rozumiane poradnictwo, m.in. dostarczanie informacji na temat instytucji i organizacji społecznych mogących wspierać i nieść określoną pomoc.

Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, pochodzenia, rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych.

Dział Świadczeń Rodzinnych

Dział zajmuje się prowadzeniem postępowań i wydawaniem decyzji w sprawach stypendiów szkolnych, dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, jednorazowego świadczenia „Za życiem” oraz ich wypłacaniem, prowadzeniem spraw dotyczących nienależnie pobranych świadczeń, obsługą funduszu alimentacyjnego (ustalaniem uprawnień wnioskodawców do tych świadczeń, wydawaniem decyzji i wypłacaniem tych świadczeń, bieżącą weryfikacją uprawnień świadczeniobiorców do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wszczynaniem lub wznawianiem postępowań w celu weryfikacji aktualnych uprawnień do pobierania świadczeń w przypadku zmian stanu faktycznego, współpracą z innymi organami właściwymi, komornikami i instytucjami w zakresie realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego, prowadzeniem ewidencji dłużników alimentacyjnych z uwzględnieniem wysokości zadłużenia), wydawaniem zaświadczeń do Programu „Czyste powietrze”.

W roku 2022 Dział prowadził również postępowania w sprawach dodatków osłonowych, dodatków węglowych oraz dodatków dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła. Do zadań realizowanych w Dziale należało również przyznawanie świadczeń rodzinnych oraz pomocy materialnej dla uczniów będących obywatelami Ukrainy.

W roku 2022 pracowało w nim 7 osób.

Dział Administracyjny – Kadrowy oraz Dział Finansowy

W działach łącznie zatrudnionych było 10 osób zajmujących się obsługą finansową, kadrową oraz techniczną Ośrodka (m. in. utrzymanie zasobów MOPS w stanie sprawności technicznej). Dział zajmuje się również obsługą systemu informatycznego POMOST w zakresie przygotowywania decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z pomocy społecznej oraz sporządzania list wypłat zasiłków realizowanych w formie gotówkowej i na rachunki bankowe klientów. Ponadto prowadzona jest wszelka dokumentacja związana z pomocą instytucjonalną - domy pomocy społecznej oraz pomocą, którą stanowią: dożywianie dzieci w przedszkolach i szkołach, dożywianie w stołówce MOPS. Do zadań Działu należy również sprawozdawczość w zakresie udzielonych świadczeń z pomocy społecznej w układzie kwartalnym, półrocznym i rocznym.

Dział Usług Opiekuńczych

Zakres zadań tego Działu to organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby chorej, na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez upoważnionego pracownika MOPS, w wymiarze

godzinowym ustalonym indywidualnie dla każdego podopiecznego przy uwzględnieniu szeregu czynników takich jak: sytuacja zdrowotna, rodzinna, warunki mieszkaniowe itp. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. W dziale tym pracował kierownik oraz 19 osób zatrudnionych w charakterze opiekunek domowych.

Noclegownia

Mieści się w budynku przy ul. Sosnowej 1. Placówka świadczy usługi zabezpieczające schronienie dla osób tego pozbawionych. Pracowało w niej 5 osób. Praca odbywała się w systemie całodobowym. Terenem działalności Noclegowni jest miasto Koło, chociaż pomoc udzielana jest także osobom bezdomnym spoza terenu miasta. W Noclegowni oprócz schronienia świadczona jest również pomoc doraźna w sytuacjach kryzysowych osobom, które chcą się wykąpać, wyprać odzież czy przyrzucić posiłek, zwłaszcza w okresie zimowym.

Stołówka

Mieści się przy ul. Dąbskiej 40, przygotowuje posiłki dla osób korzystających z tej formy pomocy, pracowały tam 2 osoby.

Dzienny Dom „Senior+” w Kole

Funkcjonowanie Domu współfinansowane jest w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Dom jest placówką wsparcia dziennego dla 30 osób w wieku 60+, nieaktywnych zawodowo, będących mieszkańcami Koła. W roku 2022 pracowały tu 3 osoby.

Z uwagi na charakter świadczonych usług Ośrodek współpracuje na podstawie umów cywilnoprawnych z radcą prawnym, informatykiem, specjalistą BHP, fizjoterapeutą i psychologiem.

W 2022 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole uczestniczyli w licznych szkoleniach, konferencjach, naradach organizowanych w odpowiedzi na zmieniający się stan prawny oraz ewolucję zadań stawianych przed służbami pomocy społecznej. Szkolenia miały na celu zwiększenie poziomu specjalistycznej wiedzy pracowników, rozwój umiejętności niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, a także profesjonalizm i fachowość w

funkcjonowaniu Ośrodka. Stałe podnoszenie jakości świadczonych usług oraz doskonalenie stosowanych metod i form pracy socjalnej, jest odpowiedzią na zapotrzebowanie mieszkańców miasta.

3. Beneficjenci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - charakterystyka i dane liczbowe

Pracownicy Ośrodka spotykają się w swojej pracy zawodowej z szerokim spektrum klientów znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Do typowych sytuacji należy zetknięcie się z problemami bezrobocia, niepełnosprawności, dysfunkcjonalności rodzin, bezdomności, czy też po prostu z biedą. Skuteczne udzielanie pomocy wymaga niewątpliwie pogłębionej świadomości na temat tego komu, dlaczego i w jaki sposób pomagamy. Jednocześnie w dzisiejszych realiach spotykamy się z współwystępowaniem wielu problemów w jednym środowisku.

Wymiarami w sposób kluczowy różnicującymi odbiorców świadczeń są zasoby klientów (płeć, sytuacja zawodowa, lokalowa, ekonomiczna, prawna, poziom wykształcenia, stan zdrowia, uzależnienia, sfera rodzinna i psychiczna, funkcjonowanie społeczne) i ich motywacja do zmiany.

System pomocy społecznej w 2022 r. objął ogólnie wsparciem 341 rodzin, a w nich 633 osoby. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej oraz klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Liczbę rodzin i osób, które skorzystały z pomocy społecznej w latach 2016 – 2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1: Liczba beneficjentów pomocy społecznej w latach 2016 – 2022 (zadania własne)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin	566	504	436	422	409	347	330
Liczba osób w rodzinach	1295	1036	895	817	768	595	593

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż z roku na rok liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej maleje. Tak, jak w latach ubiegłych dominującym powodem przyznawania świadczeń z pomocy społecznej pozostały: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba. Sytuacja ta jest spowodowana lokalnym rynkiem pracy i ma znaczący wpływ na strukturę osób korzystających z pomocy MOPS w Kole. Udzielana pomoc w 2022 r. z podziałem na powody przyznania przedstawia tabela nr 2. Przedstawione szczegółowe dane, dotyczące liczby osób i rodzin w poszczególnych grupach mogły współwystępować ze sobą i z tego względu liczby osób i rodzin nie sumują się.

Tabela nr 2: Powody przyznawania pomocy

POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
UBÓSTWO	155	271
SIEROCTWO	0	0
BEZDOMNOŚĆ	29	29
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	31	161
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	27	143
BEZROBOCIE	117	268
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	142	251
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	181	269
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓLEM	35	119
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	23	67
RODZINY WIELODZIETNE	6	38
PRZEMOC W RODZINIE	1	3
ALKOHOLIZM	48	69
NARKOMANIA	4	4
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	7	15
ZDARZENIE LOSOWE	4	13
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA	7	16

Podział liczby rodzin i osób z uwzględnieniem zadań własnych i zadań zleconych przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3: Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną (zadania własne i zlecone)

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	448	341	633
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	12	11	40
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	436	330	593
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej – ogółem	x	282	525
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	72	119

Analizując przedstawione powyżej dane zwraca uwagę niski udział liczby osób korzystających z form pomocy oferowanych w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Wynika to ze zmian, jakie wniosły w ostatnich latach kolejne nowelizacje ustawy o pomocy społecznej, w wyniku których większość zadań została przekazana gminie do realizacji, jako zadania własne o charakterze obowiązkowym bądź fakultatywnym. Natomiast w katalogu zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę aktualnie mieści się tylko jeden rodzaj pomocy. Grupa osób umieszczona w tabeli, jako beneficjenci pomocy w ramach zadań zleconych, to osoby objęte wsparciem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, świadczonych w miejscu zamieszkania, dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

III. FORMY UDZIELANYCH ŚWIADCZEŃ

Pomocy społecznej na zasadach określonych w Ustawie o pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia,

niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych, alkoholizmu i narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, klęski żywiołowej lub ekologicznej, braku umiejętności w przygotowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo- wychowawcze, zdarzenia losowego lub sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Najogólniej ujmując, pomoc społeczna udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Przedstawione powody udzielenia pomocy społecznej nie są określone w kolejności pierwszeństwa ich uwzględniania. Jednak podstawową i jedną z najstarszych przyczyn udzielania pomocy jest ubóstwo. Jest to pojęcie względne, niemożliwe do jednoznacznego zdefiniowania. To, co dla jednych jest ubóstwem, dla drugich może uchodzić za dostatek. Wyznacznikiem ubóstwa w pomocy społecznej jest dochód osoby lub rodziny, który jest jednym z kryteriów przyznawania wielu świadczeń. Ubóstwo często jest związane z innymi okolicznościami wywołującymi trudne sytuacje życiowe. Do najbardziej znaczących należy dziś niewątpliwie bezrobocie i bezdomność. Zjawiska te są powodem marginalizacji ludzi i jednocześnie źródłem ubóstwa.

Pozostałe okoliczności przyznawania świadczeń można podzielić na kilka kategorii. Pomoc społeczna jest udzielana ze względu na:

- stan zdrowia – z powodu niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- potrzebę ochrony dziecka i rodziny – z powodu sieroctwa, przemocy w rodzinie, konieczności ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych),
- trudności w przystosowaniu i integracji,
- uzależnienia – z powodu alkoholizmu i narkomanii oraz uzależnień behawioralnych,
- sytuacje nagłe i nieprzewidziane – zdarzenia losowe i klęski żywiołowe.

Wskazane okoliczności udzielenia pomocy nie stanowią zamkniętego katalogu, wskazują jak duży jest zakres oddziaływania pomocy społecznej i jak wiele jest źródeł ludzkich nieszczęść.

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są w formie decyzji administracyjnych zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego. Przyznanie świadczenia z pomocy społecznej musi być poprzedzone przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania lub w miejscu pobytu klienta. Pracownik socjalny w trakcie wywiadu z rodziną dokonuje analizy i oceny sytuacji życiowej, osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej,

analizy potrzeb oraz formułuje wnioski stanowiące podstawę planowania pomocy, które mogą mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznawanej pomocy.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Brak współdziałania z pracownikiem socjalnym, nieuzasadniona odmowa podjęcia pracy przez osobę bezrobotną, marnotrawstwo zasobów własnych lub przyznanych świadczeń mogą być podstawą do odmowy przyznania, ograniczenia lub wstrzymania świadczeń z pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w roku 2022 przysługiwało: osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekraczał kwoty 776,00 zł i osobie w rodzinie, której dochód na osobę nie przekraczał kwoty 600,00 zł, przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednego z wcześniej przedstawionych problemów społecznych.

Istotą pomocy społecznej jest udzielenie świadczeń osobom i rodzinom, które tego faktycznie potrzebują. Świadczenie oznacza wszystkie środki pieniężne i niepieniężne, dobra materialne i usługi, które służą zaspokojeniu indywidualnych potrzeb jednostek i rodzin. Odbiorcą świadczeń jest zawsze jednostka lub gospodarstwo domowe, ale gromadzenie i wydatkowanie środków na ten cel ma wymiar publiczny, odbywa się z udziałem instytucji państwa lub pod ich nadzorem.

Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Świadczenia z pomocy społecznej można podzielić na świadczenia pieniężne, usługowe i w naturze. Wszystkie te rodzaje zaliczyć można do pomocy środowiskowej, ponieważ są udzielane w miejscu zamieszkania.

1. Świadczenia pieniężne

W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące świadczenia pieniężne:

1. 1. Zasiłek okresowy

Przyznany może być osobom i rodzinom, których posiadane zasoby pieniężne nie wystarczają na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych w szczególności ze względu na:

- a) długotrwałą chorobę
- b) niepełnosprawność
- c) bezrobocie
- d) możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego (np. oczekiwanie na wypłatę lub przyznanie renty z ZUS).

Z zasiłku okresowego mogą skorzystać:

- osoby samotnie gospodarujące, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- rodziny, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego dla rodziny.

Wysokość zasiłku okresowego dla osoby samotnie gospodarującej uzależniona jest od dochodu. Zasiłek wypłacany jest do wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej określonym w ustawie o pomocy społecznej a faktycznie posiadanym dochodem osoby. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie.

Wysokość zasiłku okresowego dla osoby w rodzinie uzależniona jest od dochodu. Zasiłek wypłacany jest do wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym ustalonym dla rodziny zgodnie z ustawą o pomocy społecznej na osobę w rodzinie, a faktycznie posiadanym dochodem rodziny. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a jej dochodem. Zasiłek okresowy nie może być niższy niż 20 zł.

Świadczenie w formie zasiłku okresowego jest realizowane w ramach zadań własnych dotowanych z budżetu państwa. Okres na jaki przyznawany jest zasiłek okresowy uzależniony jest od indywidualnej sytuacji osoby czy rodziny. Określa go ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

W 2022 roku przyznano decyzją zasiłki okresowe na kwotę 103 120,00 zł, co dokładnie obrazuje tabela nr 4

Tabela nr 4. Zasiłki okresowe w latach 2018– 2022 (kwoty w zaokrągleniu do 1 zł)

Formy pomocy	Liczba świadczeń				Kwota świadczeń				Liczba rodzin			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Zasiłki okresowe ogółem: w tym:	350	369	306	263	135 759	139 685	101 280	103 120	78	83	65	67
przyznane z powodu: - bezrobocia:	320	320	282	209	125 682	124 712	96 088	85 333	72	76	63	60
przyznane z powodu: - długotrwałej choroby:	9	36	21	49	2 610	11 494	3 629	15 964	3	8	5	11
przyznane z powodu: - niepełnosprawności:	12	7	1	2	3 442	1 709	132	530	3	3	1	2
- innego niż wymienione powyżej	9	5	2	3	4 025	1 773	1 431	1 293	5	5	2	1

Jak wynika z powyższych informacji, zasiłki okresowe wypłacane są szczególnie osobom bezrobotnym.

1.2. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może zostać przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek celowy może być również przyznany osobie lub rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W roku 2022 przysługiwał: osobie samotnie gospodarującej, której dochód był niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 776 zł oraz rodzinie, której dochód był niższy od kryterium dochodowego rodziny, tj. 600 zł na osobę w rodzinie.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może zostać przyznany **specjalny zasiłek celowy** w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

W 2022 r. udzielano również wsparcia finansowego w postaci zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego. Wsparciem finansowym objęto pięć rodzin na łączną kwotę 14 150, 00 zł. Rodziny te poniosły straty w wyniku pożarów.

Tabela nr 5 : Zasiłki celowe w latach 2017– 2022 (kwoty świadczeń w zaokrągleniu do 1 zł)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	320	275	225	211	184	153
Liczba rodzin	307	264	220	209	181	149
Liczba osób w rodzinach	871	584	442	424	321	296
Kwota świadczeń	215 085	212 205	133 411	131 558	154 133	98 532
W tym: zasiłki specjalne Liczba rodzin	66	65	53	46	44	22
Liczba osób w rodzinach	153	146	97	76	71	35
Kwota świadczeń	31 333	31 431	29 488	20 770	20 596	10 618

1. 3. Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie mogła być wyższa niż 719 zł miesięcznie,

- w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. Zasiłki stałe są zadaniem własnym gminy, na które ośrodek pomocy społecznej otrzymuje dotację w wysokości 100%.

Tabela nr 6 : Zasiłki stałe przyznane w latach 2017-2022 (kwoty w zaokrągleniu do 1 zł)

Lata	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2017	85	858	424 943	85	112
2018	82	807	412 839	81	105
2019	75	777	424 494	73	87
2020	77	774	411 054	76	88
2021	76	774	405 166	75	82
2022	67	720	420 805	66	70

1.4. Składki na ubezpieczenia zdrowotne

Ośrodek Pomocy Społecznej opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana w wysokości 9,00% podstawy wymiaru, którą stanowi wysokość zasiłku stałego.

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole opłacił składki na ubezpieczenie zdrowotne 66 świadczeniobiorcom wydatkując na ten cel 37 475,00 zł.

1.5. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Świadczenie przyznane opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki jest wynagrodzeniem przyznawanym przez sąd, a wypłatą zajmuje się ośrodek pomocy społecznej. Może ono mieć charakter okresowy lub jednorazowy. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekroczyć 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia. Przyznanie tego świadczenia następuje na wniosek osoby zainteresowanej, nie wymaga się przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku wypłacał takie świadczenia dwóm opiekunom osób całkowicie ubezwłasnowolnionych. Łącznie w roku 2022 zrealizowano 24 świadczeń na łączną kwotę 110 800,00 zł. Środki na realizację tego świadczenia pochodziły z budżetu państwa.

1.6 Pozostałe formy wsparcia finansowego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole w ramach swojej działalności ma obowiązek zorganizowania pogrzebu w sytuacji, kiedy tego obowiązku nie może wypełnić rodzina. Zorganizowanie pogrzebu na koszt gminy przysługuje zmarłym mieszkańcom gminy, jeśli są to osoby, których tożsamości nie można ustalić lub jeżeli osoby prawnie zobowiązane do sprawienia pochówku uchylają się od tego lub znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i nie mają możliwości ubiegania się o świadczenie na ten cel z innego tytułu (w tym drugim przypadku osoby takie mogą ubiegać się o zorganizowanie pogrzebu na koszt gminy składając wniosek o udzielenie tej formy pomocy). W 2022 roku MOPS w Kole pokrył koszty pogrzebu dla dwóch osób na łączną kwotę 8 950,00 zł.

Kolejną formą wsparcia finansowego objęto rodziny, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. Zasiłki te można przyznać niezależnie od dochodu. (Art. 40 ust. 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej). W miesiącu lutym 2022 r. na terenie miasta Koła doszło do zdarzeń atmosferycznych takich jak wichury i deszcze nawalne na skutek których doszło do uszkodzeń pokryć dachowych i zalania budynków. Do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole wpłynęło 7 wniosków o naprawę zniszczeń. Udzielono pomocy finansowej na łączną kwotę 37 000.00 zł. Środki na ten cel pochodziły z dotacji Wojewody Wielkopolskiego.

Dodatkowo w 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole w ramach swojej działalności pokrył koszty pobytu dla jednej rodziny 5 osobowej w ośrodku wsparcia dla matek z dziećmi na łączną kwotę 16 228,80 zł. Jednej osobie bezdomnej z terenu miasta Koła ośrodek pomocy pokrywał koszty pobytu w schronisku dla osób bezdomnych świadczących usługi opiekuńcze. Koszt pobytu w tej placówce wyniósł 11 440,00 zł.

2. Świadczenia niepieniężne

2.1. Praca socjalna

Przysługuje wszystkim osobom i rodzinom **bez względu na posiadany dochód**. To działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi oraz rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji klienta przez pracownika socjalnego, opracowanie planu pomocy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osoby lub rodziny.

Pomoc w ramach pracy socjalnej obejmuje w szczególności:

- a) udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych
- b) poradnictwo dotyczące udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe
- c) pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, środowisk społecznych.

W 2022 r. pomocą w formie pracy socjalnej objętych zostało **525** osób w **282** rodzinach. Praca socjalna jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

W ramach tej pracy współpracowano z Miejskim Ośrodkiem Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Kole, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Kole, Sądem Rejonowym w Kole (głównie z Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich), Policją, Strażą Miejską, placówkami oświatowymi, placówkami opieki zdrowotnej i leczenia uzależnień, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie

w Kole, Powiatowym Urzędem Pracy w Kole, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Kole.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, a więc umowę dwustronną zawieraną w formie pisemnej przez pracowników socjalnych z osobami korzystającymi z pomocy społecznej. Celem kontraktu jest ustalenie najbardziej skutecznej drogi wyjścia rodziny z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła, poprzez określenie zobowiązań i uprawnień obu stron. Zawarcie kontraktu socjalnego motywuje klienta do aktywnego uczestnictwa w rozwiązywaniu i poprawie własnej trudnej sytuacji życiowej, a pracownikowi socjalnemu daje możliwość oceny efektów pracy, skuteczności kontraktu i korygowania określonych celów.

2.2. Poradnictwo specjalistyczne

Obejmuje w szczególności poradnictwo prawne (udzielanie informacji z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów), psychologiczne (realizowane przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii) oraz rodzinne (obejmuje problemy funkcjonowania rodzin, opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną). Poradnictwo jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Realizacją tego typu wsparcia zajmują się głównie pracownicy tut. Ośrodka przy współpracy m.in. z pedagogami szkolnymi, terapeutami oraz Miejskim Ośrodkiem Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Kole. W 2022 r. prowadzona była działalność doradcza w zakresie:

- przekazywania informacji o istniejących możliwościach uzyskania pomocy lub wsparcia,
- wspierania rodzin w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- wsparcia psychologicznego w sytuacjach kryzysowych,
- udzielania porad z zakresu prawa,
- poradnictwa i pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz uzależnionym.

2.3. Interwencja kryzysowa

Przysługuje osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Interwencja kryzysowa stanowi zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W ramach tej formy pomocy udziela się w szczególności poradnictwa specjalistycznego oraz schronienia dostępnego przez całą dobę.

2.4. Zapewnienie posiłku

Istotnym elementem w realizacji zadań Gminy jest wyżywienie dzieci i młodzieży, które realizowane jest w szkołach podstawowych, szkołach średnich i przedszkolach.

Część środków do 60% na wyżywienie Gmina otrzymuje z budżetu państwa w ramach Programu Rządowego „Posilek w szkole i w domu” wprowadzonego Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (Monitor Polski z dnia 19 października 2018 r. poz. 1007).

Na tej podstawie Ośrodek realizuje pomoc poprzez przyznawanie pomocy w formie wyżywienia dzieci i młodzieży w szkołach oraz poprzez przyznawanie pomocy finansowej w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności. Pomoc taka jest przyznawana osobom lub rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego.

Tabela nr 7 : Program rządowy „Posilek w szkole i w domu”

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe 2019	56	84	14 970,00	56	124
Zasiłki celowe 2020	92	168	32 850	90	218
Zasiłki celowe 2021	54	133	28 314	54	128
Zasiłki celowe 2022	25	47	12 680	25	66

Tabela nr 8 : Informacja o dożywianiu uczniów w szkołach

Wyszczególnienie	Ogółem 2019	Ogółem 2020	Ogółem 2021	Ogółem 2022
Liczba uczniów	162	135	91	121
Koszt dożywiania	62 933 zł	26 997 zł	33 637 zł	62 297 zł
Liczba posiłków	14 470	5 770	6 537	10 528

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela również pomocy w formie posiłków osobom dorosłym. Przygotowaniem posiłków zajmuje się Stołówka przy ul. Dąbskiej.

Tabela nr 9 : Dożywianie osób dorosłych w stołówce Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole w latach 2014 – 2022.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób	107	99	83	61	42	40	47
Koszt dożywiania	41 564 zł	33 662 zł	29 171 zł	23 932 zł	19 638 zł	19 127 zł	17 275 zł
Liczba świadczeń	14 098	13 417	12 749	9 258	6 933	6 715	5 533

Pomoc w formie gorącego posiłku osobom tego pozbawionym jest jedną z ważniejszych form zabezpieczenia społecznego. Pomoc w formie gorącego posiłku przyznawana jest również w sytuacjach wyjątkowych osobom, które co prawda osiągają dochody przekraczające kryterium dochodowe ale własnym staraniem nie są w stanie przygotować sobie samodzielnie posiłku.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi w miejscu zamieszkania

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Uchwała Nr XLVIII/459/17 z dnia 29 listopada 2017 roku Rady Miasta Koła określa zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania.

Ośrodek świadczy usługi opiekuńcze dla mieszkańców Koła zatrudniając opiekunki domowe na podstawie umów o pracę. Począwszy od 2019 roku Ośrodek przystępuje corocznie do programu „Opieka 75+” i korzysta z dofinansowania z środków budżetu państwa w celu wsparcia finansowego gminy w zakresie świadczenia usług opiekuńczych. W 2022 roku wsparcie finansowe na te działania wyniosło 95 953,50 zł.

W roku 2022 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole objął usługami opiekuńczymi łącznie 84 rodzin. Usługi opiekuńcze skierowane są do osób samotnych, które z powodu wieku, choroby

lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawieni. Mogą być również przyznane osobie w rodzinie, która wymaga pomocy innych osób a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Wniosek o udzielenie pomocy w formie usług opiekuńczych może zostać złożony osobiście przez osobę zainteresowaną, listownie, telefonicznie lub przez inne osoby i instytucje w imieniu osoby zainteresowanej. Pomoc przyznawana jest na podstawie wywiadu środowiskowego, w którym pracownik socjalny dokonuje analizy całości sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, mieszkaniowej i dochodowej osoby zainteresowanej. Ośrodek wydaje decyzję administracyjną przyznającą pomoc w formie usług opiekuńczych, która zawiera w szczególności:

- czasookres świadczonej pomocy,
- wymiar usług (ilość godzin),
- zasady i wysokość odpłatności, tryb pobierania odpłatności.

Celem usług opiekuńczych świadczonych dla osób starszych w miejscu zamieszkania jest umożliwienie tym osobom jak najdłuższego funkcjonowania w swoim dotychczasowym środowisku. Zakres usług dostosowywany jest do indywidualnych potrzeb każdej osoby. Przy ustalaniu zakresu usług uwzględnia się:

- konieczność zaspokojenia niezbędnych potrzeb,
- uzasadnione potrzeby osoby, odpowiadające celom i mieszczące się w możliwościach pomocy społecznej,
- sytuację socjalno-bytową (w tym warunki mieszkaniowe) i rodzinną,
- rodzaj schorzenia i poziom sprawności fizycznej,
- możliwości wykorzystania uprawnień i zasobów osoby starszej i jej otoczenia.

Katalog usług opiekuńczych obejmuje usługi o charakterze opiekuńczo-pielęgnacyjnym oraz gospodarczym, w szczególności:

- toaleta podopiecznego,
- pomoc przy ubieraniu się, zmiana bielizny osobistej i pościelowej,
- pomoc przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych,
- wykonywanie czynności pielęgnacyjnych zleconych przez lekarza (pielęgnacja miejsc zmienionych chorobowo, podawanie leków, mierzenie temperatury, oklepywanie),
- zgłaszanie wizyt lekarskich, badań laboratoryjnych, realizacja recept,
- przygotowywanie posiłków z uwzględnieniem zalecanej diety,
- pomoc w spożywaniu posiłków lub karmienie,

- załatwianie w razie potrzeby spraw urzędowych, uiszczanie opłat,
- pomoc w organizowaniu czasu wolnego oraz w kontaktach z najbliższym otoczeniem i środowiskiem,
- przynoszenie opału i palenie w piecu,
- utrzymywanie w czystości pomieszczenia zajmowanego przez osobę objętą usługami,
- pranie bielizny pościelowej i odzieży,
- dokonywanie zakupów artykułów spożywczych i innych niezbędnych w gospodarstwie domowym.

Usługi opiekuńcze realizowane są od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7.00 do 15.00 lub od 7.30 do 15.30. Opłaty za usługi opiekuńcze wnosi się do 15 dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi, przelewem na rachunek MOPS w Kole.

Karta pracy osoby świadczącej usługi jest dokumentem stanowiącym ewidencję czasu pracy, podpisywanym przez osobę objętą usługami lub osobę upoważnioną, np. członka rodziny.

Osoba realizująca usługi opiekuńcze zobowiązana jest do:

- świadczenia usług sumiennie i starannie, w wymiarze i zakresie określonym przez ośrodek pomocy społecznej,
- zachowania tajemnicy służbowej w zakresie informacji uzyskanych na temat osoby objętej usługami,
- dbałości o dobro podopiecznego, w tym o jego bezpieczeństwo oraz mienie,
- przestrzegania zasad współżycia społecznego,
- przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- szanowania woli podopiecznego w zakresie sposobu wykonywania czynności usługowych,
- współpracy z pracownikiem socjalnym i pielęgniarką środowiskową w wykonywaniu pracy,
- przestrzegania drogi służbowej przy załatwianiu wszelkich spraw.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kole organizowane i świadczone są również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w tym dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi. Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. MOPS w Kole realizuje to zadanie poprzez zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę lub poprzez zlecenie wykonania zadania w ramach zakupu usług wykonawcom posiadającym uprawnienia do wykonywania działalności. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

Zakres specjalistycznych usług opiekuńczych obejmuje w szczególności:

- 1) uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza:
 - a) kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych,
 - b) interwencja i pomoc w życiu w rodzinie (poradnictwo, wsparcie psychologiczne, rozmowy terapeutyczne, ułatwianie dostępu do kultury i edukacji, współpraca z rodziną),
 - c) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
 - d) wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
 - e) pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi,
- 2) pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia, w tym:
 - a) pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych,
 - b) uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich, badań,
 - c) pomoc w wykupowaniu lub zamawianiu leków,
 - d) pilnowanie przyjmowania leków oraz obserwowanie ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania,
 - e) pomoc w dotarciu do placówek zdrowia,
- 3) rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 4) pomoc mieszkaniowa (pomoc w uzyskaniu mieszkania, w organizacji remontów, w wnoszeniu opłat);
- 5) zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, których mowa w art. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w roku 2022 objętych było 11 rodzi, w tym dla 8 dzieci, które skorzystały z usług specjalistów takich jak: pedagog, logopeda, terapeuta zajęciowy.

2.5. Domy pomocy społecznej - ponoszenie odpłatności

Domy Pomocy Społecznej to placówki świadczące usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne osobom niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu,

wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Do wydania skierowania konieczne jest kumulatywne spełnienie powyższych przesłanek.

Domy, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone dzielą się na domy dla:

- osób w podeszłym wieku
- osób przewlekle somatycznie chorych
- osób przewlekle psychicznie chorych
- dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
- dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie
- osób niepełnosprawnych fizycznie
- osób uzależnionych od alkoholu

lub prowadzone łącznie dla:

- osób w podeszłym wieku i chorych przewlekle somatycznie
- osób chorych przewlekle somatycznie oraz niepełnosprawnych fizycznie
- osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych fizycznie
- osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie

Pobyt w DPS jest świadczeniem niepieniężnym z pomocy społecznej.

Umieszczenie w domu pomocy społecznej jest ostatecznością i poprzedzone jest oceną możliwości udzielenia pomocy osobie potrzebującej w miejscu jej zamieszkania oraz zbadaniem jej sytuacji rodzinnej tj. ustalenie obiektywnych możliwości osób bliskich, w tym ich stanu zdrowia i dyspozycyjności w zakresie świadczenia niezbędnej opieki. Niemniej trzeba podkreślić, że żaden przepis nie nakłada na rodzinę obowiązku opieki ani też nie stanowi o możliwości odmowy wydania skierowania z powodu faktu posiadania krewnych, którzy ten obowiązek mogliby sprawować. Powinności rodzinne w przepisach ustawy o pomocy społecznej nie przekładają się na obowiązek sprawowania opieki a na zobowiązania do partycypowania w jej kosztach.

Zasadą jest kierowanie do placówki odpowiedniego typu, zlokalizowanej jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Jeżeli okres oczekiwania na miejsce w konkretnym DPS przekracza 3 miesiące, wnioskodawcę, za jego zgodą można skierować do innej placówki tego samego typu, w której okres oczekiwania jest krótszy.

Jednym z podstawowych wymogów tego postępowania jest uzyskanie zgody osoby ubiegającej się o umieszczenie lub jej przedstawiciela ustawowego na każdym etapie postępowania. Jeżeli

osoba ubiegająca się o umieszczenie w DPS lub jej przedstawiciel nie wyrażają zgody na umieszczenie, a osoba potrzebująca opieki nie może jednoznacznie i świadomie wyrazić swojej woli - o takim pobycie orzeka Sąd.

Postępowanie w sprawie skierowania do DPS, co do zasady wszczynane jest na podstawie pisemnego wniosku osoby ubiegającej się o skierowanie a pobyt mieszkańca poprzedzony jest wydaniem decyzji administracyjnych. Jest to decyzja o skierowaniu do DPS wydana przez organ gminy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby zainteresowanej (miejszem tym jest miejsce faktycznego przebywania danej osoby z zamiarem stałego pobytu) oraz decyzja ustalająca odpłatność, która stanowi obligatoryjny element decyzji kierującej.

Decyzja o skierowaniu do placówki jest w istocie decyzją w sprawie przyznania świadczenia niepieniężnego w postaci pobytu i usług w domu pomocy społecznej, zatem jej wydanie musi być poprzedzone wywiadem środowiskowym.

Skierowanie do Domu Pomocy społecznej może również nastąpić na podstawie orzeczenia sądu. Wówczas rola organu sprowadza się do wykonania orzeczenia.

Co do zasady decyzje o skierowaniu i umieszczeniu wydaje się na czas nieokreślony.

Pobyt w DPS należy do odpłatnych świadczeń z pomocy społecznej - do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Koszt ten ogłaszany jest każdego roku w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Zasady ponoszenia tej odpłatności reguluje ustawa o pomocy społecznej (art.60-65).

W pierwszej kolejności koszty pobytu pokrywa mieszkaniec. Opłata ta nie może przekraczać 70% dochodu mieszkańca. Obciążenie mieszkańca tą opłatą następuje niezależnie od wysokości jego dochodu. Jeżeli mieszkaniec nie jest w stanie samodzielnie ponosić kosztów pobytu w placówce, obowiązek ten spoczywa w kolejności na jego małżonku oraz zstępnych przed wstępnymi i gminie, z której mieszkaniec został skierowany. Granice obciążenia opłatą za pobyt osoby bliskiej w DPS zostały wyznaczone ustawowo. Jeżeli zobowiązany jest osobą samotnie gospodarującą, to obowiązek partycypacji w kosztach pobytu powstaje, gdy jego dochód przekracza **300% kryterium dochodowego (776,00 zł)**, czyli jest wyższy niż **2.328,00 zł**. Obciążenie takiej osoby jest więc zależne od tego, o ile jej dochód przekracza powyższą kwotę, opłata bowiem nie może być wyższa od tej nadwyżki. Podobne zasady obowiązują, gdy zobowiązany nie jest osobą samotnie gospodarującą tzn. gdy dochód na osobę w jego rodzinie będzie większy niż **1.800,00 zł (tj. 300% kryterium 600,00 zł)**. Również w tym przypadku opłata nie może przekroczyć nadwyżki wskazanej kwoty, czyli po wniesieniu opłaty dochód na członka rodziny nie może być niższy niż 1800 zł.

Ustalenie wysokości opłaty za pobyt w DPS względem małżonka, zstępnych i wstępnych mieszkańca następuje w drodze umowy lub decyzji administracyjnej, przy czym tryb umowy znajduje pierwszeństwo zastosowania. Ustawa o pomocy społecznej w uzasadnionych przypadkach dopuszcza możliwość zwolnienia z ponoszenia odpłatności.

Zobowiązania finansowe w ostatniej kolejności spoczywają na gminie, która wnosi opłatę, jeżeli nie można tego obowiązku nałożyć w pełni lub w ogóle na mieszkańca placówki lub osoby mu bliskie. Jeżeli w opłacie partycypują inne osoby, to gminę obciąża jedynie kwota, która po dodaniu do pozostałych opłat zrównoważy średni koszt utrzymania mieszkańca. Gmina również zastępczo ponosi koszty pobytu za osoby, które nie wywiązują się z wykonania umowy lub odmawiają jej zawarcia, bądź też nie realizują obowiązku wynikającego z decyzji administracyjnej. W tym przypadku gmina może żądać zwrotu poniesionych wydatków.

Ogółem w Domach Pomocy Społecznej z terenu miasta Koła w 2022 roku przebywało **58 osób**. Jedną z nich to osoba niepełnoletnia. W roku 2022 r. została także skierowana do DPS obywatelka Ukrainy posiadająca status uchodźcy.

- Dom Pomocy Społecznej w Kole przy ul. Poniatowskiego 21 dla osób starszych i somatycznie chorych - 33 osoby, w tym 10 osób umieszczonych w roku 2022.
- Dom Pomocy Społecznej w Kole przy ul. Blizna 55 dla osób starszych - 8 osób, w tym 1 osoba umieszczona w roku 2022 oraz 1 obywatelka Ukrainy posiadająca status uchodźcy.
- Dom Pomocy Społecznej w Inowrocławiu - dla osób w podeszłym wieku - 1 osoba.
- Dom Pomocy Społecznej w Izbicy Kujawskiej dla dorosłych mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie - 1 osoba.
- Dom Pomocy Społecznej w Marszałkach dla osób somatycznie chorych - 1 osoba.
- Dom Pomocy Społecznej w Poznaniu dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie i fizycznie - 1 osoba.
- Dom Pomocy Społecznej w Skęczniewie dla osób przewlekle psychicznie chorych - 2 osoby, w tym jedna umieszczona w roku 2022.
- Dom Pomocy Społecznej w Skubarczewie dla osób przewlekle psychicznie chorych - 1 osoba.
- Dom Pomocy Społecznej w Ślesinie dla osób niepełnosprawnych intelektualnie - 1 osoba.
- Dom Pomocy Społecznej w Zagórowie dla osób somatycznie chorych - 1 osoba
- Dom Pomocy Społecznej w Zdunach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie - 1 osoba niepełnoletnia.
- Dom Pomocy Społecznej w Zgierzu dla osób somatycznie chorych - 1 osoba.

- Dom Pomocy Społecznej w Woli Chruścińskiej dla osób przewlekle psychicznie chorych - 6 osób, w tym jedna umieszczona w roku 2022.

Z ogólnej liczby 58 mieszkańców w roku 2022 zmarło 11 osób, w tym jedna obywatelka Ukrainy.

ZESTAWIENIE KOSZTÓW UTRZYMANIA W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2021-2023

DPS	2021	2022	2023
Koło, ul. Poniatowskiego 21	4.081,00	4.580,00	5.265,00
Koło, ul. Blizna 55	3.997,00	4.364,00	4.821,00
Poznań	6.162,10	7.189,66	8.222,10
Zagórów	4.086,00	4.745,00	5.606,00
Ślesin	4.691,10	5.275,16	6.046,49
Skubarczewo	4.291,00	4.798,00	brak osób
Skęczniew	4.189,00	4.665,00	5.361,00
Inowrocław	4.495,81	4.890,96	brak osób
Marszałki	4.273,00	4.847,00	5.485,00
Zgierz	4.567,27	5.210,74	6.446,69
Zduny	4.500,00	5.100,00	5.519,00
Wola Chruścińska	3.958,85	4.248,46	4.757,81
Izbica Kujawska	4.294,06	4.601,86	5.151,36

Koszt gminy za pobyt osób umieszczonych w DPS w roku 2022 wyniósł 1 728 455,54 zł. Dla porównania w roku 2021 była to kwota 1 392 823,62 zł.

Kwota wpłat od osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności (członków rodziny zobowiązanych do alimentacji) w roku 2022 wyniosła 90 244,32 zł.

Z roku na rok wydatki na ten cel wzrastają. Wynika to głównie ze wzrostu kosztów utrzymania w placówkach za osoby nieposiadające dostatecznych dochodów, z których ponosiłyby pełną odpłatność a także z tego, iż większość osób umieszczanych to osoby samotne.

Należy zaznaczyć, że pobyt w Domu Pomocy Społecznej jest odpłatny, jednakże odpłatność nie jest przesłanką mającą wpływ na wydanie rozstrzygnięcia w sprawie skierowania ani umieszczenia w placówce. Tym samym niskie dochody (lub ich brak) osoby wymagającej całodobowej opieki nie są kryterium, na podstawie którego organ mógłby odmówić skierowania do domu pomocy społecznej. Podobnie nie ma na to wpływu postawa osób bliskich, które odmawiają pokrywania kosztów pobytu w DPS.

W mieście Kole obserwuje się wzrost liczby osób starszych, samotnych, o niskich dochodach, które nie mogą liczyć na pomoc najbliższej rodziny lub w ogóle jej nie mają.

2.6. Asystent rodziny

Asystent rodziny działa na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Ośrodek zatrudnia dwóch asystentów w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wsparciem asystentów rodziny w 2022 r. było objętych 25 rodzin w nich 73 dzieci wymagających pomocy z powodu pokonywania trudności opiekuńczo-wychowawczych, trudności z prowadzeniem gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego gospodarowania budżetem domowym. Trudności związanych z załatwianiem spraw urzędowych oraz wyprowadzeniem spraw zaległych związanych z poprawnym funkcjonowaniem rodziny. Wsparcia odnośnie podjęcia leczenia choroby alkoholowej w systemie stacjonarnym i indywidualnym. Pomocy w powrocie dzieci z pobytu u rodzin zastępczych do środowisk biologicznych. Wsparcia podczas trwania procedury pozostania rodziną zastępczą dla dzieci z najbliższej rodziny. Pomocy odnośnie otrzymania lokalu mieszkalnego z zasobów miasta. Pomoc w znalezieniu zatrudnienia. Pomoc w wypełnianiu wniosków na świadczenia realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole, oraz ZUS w Kole.

Do zadań asystenta należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,

- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż, co pół roku i przekazywanie tej oceny upoważnionym podmiotom,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystent rodziny, w związku z wykonywaniem swoich zadań, ma prawo do:

- wglądu do dokumentów zawierających dane osobowe członków rodziny, niezbędne do prowadzenia pracy z rodziną,
- występowania do właściwych organów władzy publicznej, organizacji oraz instytucji o udzielenie informacji, w tym zawierających dane osobowe, niezbędnych do udzielenia pomocy rodzinie,
- przedstawiania właściwym organom władzy publicznej, organizacjom oraz instytucjom ocen i wniosków zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony praw rodzin,

- korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie jego kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego
- korzystania z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

Charakteryzując najczęściej występujące problemy w rodzinach objętych asystenturą, uwzględnić należy:

- samotne rodzicielstwo
- problem uzależnień
- bezrobocie
- bezradność opiekuńczo-wychowawcza podyktowana niepełnosprawnością rodziców
- nieporadność w załatwianiu spraw urzędowych
- wielodzietność, a co za tym idzie problemy opiekuńczo-wychowawcze
- problemy szkolne dzieci
- nieumiejętność gospodarowania budżetem domowym
- nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego.

W rodzinach objętych wsparciem asystenta udało się:

- nawiązać i utrzymywać poprawne relacje z rodzinami
- uzyskać powrót dzieci do środowiska rodzinnego z rodzin zastępczych
- zmotywować do podjęcia leczenia choroby alkoholowej i utrzymywania abstynencji
- rozpocząć i kontynuować wizyty u psychologa i psychiatry
- rozpocząć i kontynuować wizyty z dziećmi u logopedy
- uregulować sytuację prawną rodziny
- asystować podczas wizyt u lekarzy specjalistów
- doprowadzić do wyrobienia nawyku systematycznego płacenia za czynsz, media oraz regulowania zaległych zobowiązań
- wyrobić nawyk dbania o porządek w mieszkaniu i higienę osobistą
- zmotywować do podjęcia i utrzymania pracy
- zmotywować do czynnego udziału w zajęciach dla rodziców i dzieci, organizowanych przez MOPiPR w Kole, w celu poprawnej opieki nad dziećmi i radzenia sobie w trudnych sytuacjach wychowawczych
- wspierać rodziny podczas zmagania się z trudnościami dnia codziennego
- uzyskać opinię z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej potrzebną do kontynuowania nauki w klasach integracyjnych
- pogłębić współpracę z pedagogami oraz wychowawcami dzieci uczęszczającymi do szkół
- kontynuować współpracę z MOPiPR oraz PCPR

- motywować rodziny do brania czynnego udziału dzieci w wypoczynku letnim
- utrzymywać stały kontakt z pracownikami socjalnymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kole, Sądem Okręgowym w Koninie, Sądem Rejonowym w Kole, Zespołem Kurateli Sądowej w Kole, kuratorami społecznymi, terapeutami, pedagogami szkolnymi, Policją, dzielnicowymi, Urzędem Miejskim w Kole, KTBS w Kole
- kontynuować współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy i Profilaktyki Rodzinie w celu umożliwienia rodzinom wyjazdu do Lubiatowa na kolonie.

W ubiegłym roku asystenci rodziny zakończyli współpracę z 10 rodzinami. Z 4 rodzinami zakończono współpracę z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania, z 6 rodzinami z powodu osiągniętych celów i poprawy funkcjonowania rodziny.

2.7 Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. mają prawo, oprócz ubezpieczonych, inne osoby posiadające obywatelstwo polskie i posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o ile spełniają kryterium dochodowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej. W tym przypadku potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej stanowi decyzja gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy. Wydanie przedmiotowej decyzji poprzedza postępowanie analogiczne jak w przypadku przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, a więc niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego.

Podczas wywiadu ustala się, czy dana osoba spełnia wymogi ustawowe i czy możliwe jest potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W 2022 roku wydano 63 decyzji dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

3. Ośrodki Wsparcia

3.1. Dzienny Dom „Senior+” w Kole

Seniorzy kontynuowali swój pobyt w placówce dziennego pobytu. Placówka funkcjonuje w strukturze MOPS w Kole i czynna jest od poniedziałku do piątku z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy, w godzinach 8.00 – 16.00. W ramach funkcjonowania placówki utrzymano 30 miejsc dla uczestników. Wsparciem w 2022 r. zostało objętych 36 seniorów. Funkcjonowanie Domu dofinansowane jest w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025

Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Koszt realizacji zadania w roku 2022 ogółem wyniósł 288 000,00 zł, w tym środki własne 171 360,00zł, dotacja 116 640,00zł.

Dom działa na podstawie:

- przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole,
- Zarządzenia Nr 0110-9/2019 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole z dnia 30 kwietnia 2019r. w sprawie wprowadzenia regulaminu Rekrutacji do Dziennego Domu „Senior+” w Kole,
- Uchwały Nr VII/55/2019 Rady Miejskiej w Kole z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za świadczenia w formie pobytu w Dziennym Domu „Senior+” w Kole.

Dom Dziennego Pobytu „Senior+” przeznaczony jest dla mieszkańców Miasta Koła, kobiet i mężczyzn nieaktywnych zawodowo w wieku powyżej 60 lat, którzy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych, szczególnie dla osób, które ze względu na swoją sytuację zdrowotną i rodzinną wymagają wsparcia w zakresie funkcjonowania oraz integracji i włączenia społecznego.

Rekrutacja odbywa się w systemie ciągłym aż do momentu wyczerpania limitu 30 miejsc. W przypadku wyczerpania limitu miejsc tworzy się listę rezerwową. Osoby z listy rezerwowej są kwalifikowane w przypadku zwolnienia się miejsca.

W Dziennym Domu „Senior+” zatrudnione są trzy osoby: kierownik i dwóch opiekunów.

Głównym celem placówki jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów, zapewnienie wsparcia poprzez umożliwienie korzystania z ofert na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, a także oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej.

W 2022 r. z usług Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole w ramach Dziennego Domu „Senior+” skorzystało 36 osób. Realizowano następujące działania:

- zajęcia związane z utrzymaniem i zwiększeniem aktywności ruchowej (zajęcia organizowane przy wykorzystaniu posiadanego sprzętu oraz ćwiczeń na siłowni zewnętrznej znajdującej się na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole)
- praca socjalna (wsparcie pracowników socjalnych w załatwianiu wszelkiego rodzaju spraw urzędowych)
- ciepły posiłek
- pomoc z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

- SOS Wielkopolski System Opieki Seniora (program pilotażowy)
- Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej - Edycja 2022
- Neurobic - gimnastyka mózgu (rozwiązywanie wszelkiego rodzaju krzyżówek, quizów, sudoku, itp.)
- poradnictwo psychologiczne
- warsztaty kulinarne (seniorzy przygotowywali sałatki, przekąski, desery, koktajle, piekni chleb oraz różnego rodzaju ciasta i ciasteczka)
- warsztaty zorganizowane przez Bank Żywności z Konina (seniorzy otrzymali dawkę informacji połączonych z praktyką w przygotowaniu potraw z produktów otrzymywanych w ramach POPŻ)
- zajęcia manualne (masa solna, wiklina papierowa, kartki i zaproszenia okolicznościowe, koce patchworkowe robione na drutach, ozdoby świąteczne robione na szydełku, konserwacja mebli ogrodowych zrobionych z palet)
- projekcje filmów o tematyce profilaktycznej i zdrowotnej
- prelekcje i wykłady (żywnienie i higiena osób starszych, piramida zdrowego żywienia, kleszcze i powikłania, profilaktyka zachorowania na raka piersi (ćwiczenia na fantomach), bezpieczeństwo w ruchu drogowym, spotkania z przedstawicielami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, Policji, ZUS)
- udział w debacie społecznej „ Porozmawiajmy o bezpieczeństwie - możesz mieć na nie wpływ"
- spotkania międzypokoleniowe (spotkanie z dziećmi - akademia z okazji 11 Listopada, wizyta dzieci i młodzieży i przekazanie życzeń z okazji Dnia Seniora, przybycie dzieci z kartkami własnoręcznie zrobionymi wraz życzeniami Bożonarodzeniowymi, koncert w wykonaniu uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Karola Szymanowskiego w Kole)
- łamanie barier technologicznych (seniorzy ukończyli kurs komputerowy w wymiarze 152 godzin i uzyskali Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych ECDL, obsługa telefonu, obsługa opaski monitorującej stan zdrowia, praca z komputerem)
- zajęcia literackie (Publiczna Biblioteka Pedagogiczna realizowała Projekt pt.: "Fredro u Seniorów", spotkania odbywały się cyklicznie raz w miesiącu, Narodowe Czytanie, czytanie poezji połączone z interpretacją)
- zajęcia muzyczne (poznawanie tekstów piosenek, karaoke, śpiewanie kolęd, przygotowanie inscenizacji okolicznościowych)
- zajęcia ogrodnicze (pielęgnowanie roślin, przycinanie krzewów, podlewanie, pielienie itp.)

- spotkania historyczne: (prezentacja folderu z okazji 660 rocznicy lokacji miasta Koła przez dr Krzysztofa Witkowskiego, podążanie śladami kolskich zabytków, o Klasztorze Ojców Bernardynów oraz o Kolskiej Farze opowiadał seniorom brat Grzegorz oraz dr Krzysztof Witkowski)
- organizowanie wycieczek, wyjść, spacerów, wieczorków tanecznych (recital aktorki i piosenkarki Meiga z okazji Dnia Kobiet i Mężczyzn, śniadanie Wielkanocne, powitanie Wiosny, Dzień Matki, imieniny, Dzień Chłopca, wyjazd wypoczynkowy nad morze do Chłapowa, Dzień Seniora połączony z wieczorkiem tanecznym, Spotkanie z Mikołajem, Spotkanie Wigilijne w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim, Randka w ciemno, spotkanie opłatkowe, pożegnanie starego roku)
- akcje charytatywne (zbiórka odzieży i przekazanie Stowarzyszeniu W Koło Pomagam dla Tymka, zbiórka leków, art. chemicznych i produktów opatrunkowych dla Ukrainy)
- zajęcia z fizjoterapeutą (ćwiczenia grupowe i indywidualne trwające na przestrzeni całego roku, zajęcia na Pływalni Miejskiej w Kole - ćwiczenia w wodzie z makaronem, deskami itp.)

Dzięki ciągłości w realizacji zadania osiągnięto efekt w postaci zwiększenia aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów, zapewniono wsparcie osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+ poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej i kinezyterapii, a także oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej dla 36 seniorów - mieszkańców miasta Koła.

Tabela nr 10 : Frekwencja uczestników w roku 2022

MIESIĄC	FREKWENCJA UCZESTNIKÓW W DANYM MIESIĄCU W %
Styczeń	78
Luty	90
Marzec	92
Kwiecień	79
Maj	79
Czerwiec	80
Lipiec	88
Sierpień	80
Wrzesień	85
Październik	82
Listopad	84
Grudzień	70

3.2. Noclegownia

Noclegownia dla osób bezdomnych działa w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole. Budynek Noclegowni położony jest przy ul. Sosnowej 1. Noclegownia realizuje zadania w zakresie pomocy osobom bezdomnym, zarówno dla kobiet jak i dla mężczyzn, w przewyciężeniu ich trudnej sytuacji życiowej i zapewnieniu im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Celem działalności Noclegowni jest udzielenie pomocy osobom pozbawionym schronienia w zaspokojeniu najbardziej podstawowych potrzeb życiowych tj. zapewnienie noclegu, możliwości dokonania zabiegów higienicznych oraz skorzystania z ciepłego posiłku. Działania podejmowane na terenie placówki mają zapewnić bezpieczeństwo socjalne, jednocześnie nie doprowadzając do uzależnienia i postawy roszczeniowej, szkodliwej i zawężającej możliwość wyjścia z bezdomności. Terenem działalności Noclegowni jest przede wszystkim Miasto Koło, jednak w sytuacji tego wymagającej, pomoc udzielana jest także osobom bezdomnym spoza terenu miasta zgodnie z porozumieniami zawartymi z gminami ościennymi.

W Noclegowni przygotowanych jest 13 pokoi mieszkalnych (4 trzyosobowe, 9 dwuosobowych), w tym dwa pomieszczenia (jedno dla pań, drugie dla panów) przeznaczono na początkowe odizolowanie nowo przybyłych osób w celu obserwacji stanu zdrowia. Łącznie placówka dysponuje 30 miejscami noclegowymi. Na wyposażeniu placówki znajdują się również łóżka polowe, co umożliwia w razie potrzeby (np. w okresie zimowym) wygospodarowanie dodatkowych miejsc noclegowych.

W roku 2022 z pomocy Noclegowni skorzystało 41osób, w tym 5 kobiet. Dwie osoby usamodzielnily się, wyprowadzając się z placówki do przyznanych mieszkań komunalnych.

Placówka, jak co roku szczególnie w okresie jesienno – zimowym, współpracuje ze Strażą Miejską i Policją. W przypadku konieczności udzielenia pomocy medycznej osobie tego potrzebującej, pracownik Noclegowni wzywa Pogotowie Medyczne. Noclegownia posiada na stanie artykuły żywnościowe o przedłużonym okresie trwałości. Dzięki temu osoba bezdomna przyjmowana do placówki może otrzymać gorącą herbatę, zupę, konserwę itp. Otrzymuje również (jeśli nie posiada) środki czystości tj. ręcznik, mydło, papier toaletowy, maszynkę do golenia. Wydawane są też środki ochrony osobistej dla mieszkańców i pracowników Noclegowni.

Osoby przyjmowane do placówki są zobowiązane do przestrzegania regulaminu. Szczególną uwagę przywiązuje się do wyeliminowania spożywania i wnoszenia alkoholu na teren Noclegowni. Czystość w placówce utrzymują mieszkańcy - zaplanowane są dyżury porządkowe. Mieszkańcy mają możliwość korzystania z gorącego posiłku wydawanego przez Stołówkę MOPS przy ul. Dąbska 40.

W 2022 r. wykonano w Noclegowni następujące prace:

- pomalowano pomieszczenie kuchenne, WC męskie, korytarz, 11 pomieszczeń mieszkalnych,
- w jednym pomieszczeniu ułożono płytki na podłodze, pouzupełniano brakujące kawałki wykładzin,
- we wszystkich pokojach wymieniono oświetlenie na energooszczędne,
- regularnie wymieniano uszkodzone w wyniku użytkowania zawory, wylewki w kranach, wężyki, klamki, wkładki w drzwiach,
- wymieniono umywalkę i drzwi w WC męskim,
- wymieniono skorodowaną rurę i dwa grzejniki w centralnym ogrzewaniu,
- wymieniono zużyta pompę CO,
- usunięto gałęzie drzew z okolic wieżby dachowej.

W roku sprawozdawczym Noclegownia bez większych zakłóceń realizowała zadania wynikające z Ustawy o pomocy społecznej oraz Regulaminu Noclegowni i przez cały rok utrzymywała pełną gotowość do udzielania wsparcia i pomocy osobom potrzebującym.

4. Zadania realizowane przez Dział Świadczeń Rodzinnych

4.1. Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych

Zadania z zakresu świadczeń rodzinnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Na system świadczeń rodzinnych składają się:

- zasiłki rodzinne na dzieci wraz z dodatkami z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka;
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
 - c) samotnego wychowywania dziecka;
 - d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej;
 - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
 - f) rozpoczęcia roku szkolnego;

g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Prawo do zasiłku rodzinnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego, które wynosi 674,00 zł na osobę w rodzinie lub 764,00 zł na osobę w rodzinie, w której wychowywane jest dziecko niepełnosprawne.

- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, która przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 1922,00 zł miesięcznie.
- świadczenia opiekuńcze dla rodzin, w których występuje niepełnosprawność, w tym:
 - a) zasiłek pielęgnacyjny, przysługujący dzieciom i osobom dorosłym, legitymującym się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje bez względu na wysokość dochodów rodziny;
 - b) świadczenie pielęgnacyjne, przysługujące osobom sprawującym stałą opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem lub innym członkiem rodziny. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje bez względu na wysokość dochodu rodziny;
 - c) specjalny zasiłek opiekuńczy, przysługujący osobom, które nie podejmują zatrudnienia z uwagi na sprawowanie opieki nad innym niż własne dziecko niepełnosprawnym członkiem rodziny. Prawo do tego świadczenia uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego, które wynosi 764,00 zł na osobę w rodzinie;
 - d) zasiłek dla opiekuna, który wprowadzony został odrębną ustawą, w wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego, w celu przywrócenia prawa do świadczeń pielęgnacyjnych osobom, które zostały go pozbawione w roku 2013. Pomocą w tej formie objęte są osoby sprawujące opiekę nad niepełnosprawnym członkiem rodziny bez względu na dochód.
- świadczenie rodzicielskie, przysługujące osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do świadczenia są m. in. bezrobotni, studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych, bez względu na dochód.

Osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna objęte są obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi i zdrowotnymi. Wszystkie świadczenia rodzinne finansowane są w całości z budżetu państwa i stanowią one znaczące wsparcie dla rodzin zamieszkujących na terenie miasta Koła, wychowujących dzieci w wieku szkolnym, jak również dla rodzin, w których występuje niepełnosprawność powodująca konieczność zapewnienia opieki osobom tego wymagającym.

Do zadań Działu Świadczeń Rodzinnych w zakresie świadczeń rodzinnych należy w szczególności:

- udzielanie informacji o przysługujących świadczeniach;
- wydawanie i przyjmowanie wniosków o ustalenie prawa do poszczególnych świadczeń;
- zasięganie informacji niezbędnych do przyznawania świadczenia rodzinnego od organów i instytucji w imieniu osoby zainteresowanej i za jej zgodą;
- kompletowanie dokumentów dotyczących świadczeń rodzinnych;
- przygotowanie projektów decyzji administracyjnych dla świadczeniobiorców;
- przygotowywanie list wypłat i niezbędnych dokumentów do ich realizacji przez Dział Finansowy;
- prowadzenie teczek osobowych klientów;
- prowadzenie odpowiednich rejestrów dotyczących dokumentacji z zakresu świadczeń rodzinnych;
- ustalanie prawa świadczeniobiorców do ubezpieczenia emerytalno - rentowego i zdrowotnego;
- planowanie potrzeb w zakresie świadczeń rodzinnych, kalkulacja środków finansowych oraz ich zaangażowania;
- opracowywanie programów, prognoz, sprawozdań, meldunków, informacji.

W roku 2022 wpłynęły 1037 wniosków, w tym:

- 578 wniosków o zasiłek rodzinny wraz z przysługującymi dodatkami,
- 189 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny,
- 102 wnioski o świadczenie pielęgnacyjne,
- 8 wniosków o specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 108 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka,
- 52 wnioski o świadczenie rodzicielskie.

W sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych wydano łącznie 1618 decyzji administracyjnych.

Na realizację wszystkich świadczeń rodzinnych wydatkowano kwotę 10 830 607,70 zł, w tym na:

- zasiłki rodzinne	-	867 618,69 zł
- dodatki do zasiłków rodzinnych	-	435 112,07 zł
- zasiłki pielęgnacyjne	-	2 092 639,83 zł
- świadczenia pielęgnacyjne	-	5 541 161,85 zł
- specjalny zasiłek opiekuńczy	-	42 469,40 zł
- zasiłek dla opiekuna	-	27 525,80 zł
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	-	98 000,00 zł

- świadczenie rodzicielskie - 349 209,60 zł
- składki na ubezpieczenia społeczne opłacane od niektórych świadczeniobiorców
 - 1 033 497,15 zł
- składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane od niektórych świadczeniobiorców
 - 343 373,31 zł

W roku 2022 pomocą w formie świadczeń rodzinnych objęte zostało 1508 rodzin z terenu miasta Koła.

Wypłacono następującą liczbę świadczeń:

- 8285 zasiłki rodzinne,
- 4318 dodatków do zasiłków rodzinnych,
- 10354 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 6218 świadczenia pielęgnacyjnych,
- 188 specjalne zasiłki opiekuńcze
- 127 zasiłków dla opiekunów
- 98 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka
- 429 świadczeń rodzicielskich.

4.2. Realizacja jednorazowego świadczenia „Za życiem”

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole, na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” realizuje wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju lub w czasie porodu. Świadczenie wypłacane jest rodzicom dziecka jednorazowo w kwocie 4000,00 zł. Świadczenie w całości finansowane jest z budżetu państwa. W 2022 roku wpłynęły 2 wnioski o przyznanie tego świadczenia, wypłacono 2 świadczenia w kwocie łącznej 8000,00 zł.

4.3. Realizacja zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego oraz działań wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są w oparciu o ustawę z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Głównym celem działań jest dostarczanie środków utrzymania dzieciom, które nie otrzymują należnego im wsparcia od rodziców zobowiązanych wobec nich do alimentacji. Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów połączone jest z działaniami zmierzającymi do zwiększenia

odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji. Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje na wniosek osoby uprawnionej do alimentów w sytuacji, gdy egzekucja alimentów prowadzona na podstawie wyroku sądowego okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują do ukończenia przez dziecko 18 roku życia albo w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł. Od 1 października 2020 r. wprowadzono w postępowaniach o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego tzw. mechanizm „złotówka za złotówkę”, który pozwala osobom, których dochód nieznacznie przekracza kryterium dochodowe, przyznać świadczenie w wysokości różnicy pomiędzy przysługującym świadczeniem, a kwotą o jaką zostało przekroczone kryterium dochodowe. Każdorazowo przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego skutkuje podjęciem z urzędu przez Dział Świadczeń Rodzinnych działań wobec dłużnika alimentacyjnego, których celem jest doprowadzenie do poprawy skuteczności egzekucji alimentów.

Do zadań Działu Świadczeń Rodzinnych w zakresie pomocy osobom uprawnionym do alimentów należy:

- prowadzenie postępowania wobec osób zobowiązanych do alimentów;
- wydawanie wniosków oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- przyjmowanie i weryfikacja wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- prowadzenie rejestru świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz teczek osobowych wnioskodawców;
- współpraca z komornikami sądowymi, policją, prokuraturą oraz z organami jednostek samorządu terytorialnego;
- przygotowanie decyzji administracyjnych dla świadczeniobiorców
- przygotowywanie list wypłat;
- planowanie potrzeb oraz opracowywanie programów, prognoz, sprawozdań, meldunków, informacji;
- prowadzenie postępowań egzekucyjnych w administracji w stosunku do dłużników alimentacyjnych oraz osób które pobrały nienależne świadczenia.

W roku 2022 wpłynęło 107 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W sprawach dotyczących funduszu alimentacyjnego wydano łącznie 151 decyzji administracyjnych.

Całość świadczeń z funduszu alimentacyjnego finansowana jest z budżetu państwa. Na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2022 roku wydatkowano kwotę 593 755,89 zł, z tego na osobę uprawnioną w wieku:

- 0-17 lat: 492 533,70 zł
- 18-24 lat: 91 452,19 zł
- 25 lat i więcej: 9 770,00 zł.

Na dzień 2022-12-31 łączny stan należności dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych w ich zastępstwie świadczeń wyniósł 8 080 102,81 zł. Natomiast stan należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosił 26 170,09 zł. W okresie, w którym osoba uprawniona otrzymuje świadczenia z funduszu alimentacyjnego komornik sądowy przekazuje wyegzekwowane od dłużnika kwoty zaliczone na poczet alimentów organowi właściwemu wierzyciela do wysokości wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami. Zgodnie z ustawą kwoty uzyskane od dłużnika alimentacyjnego dzieli się na poszczególne organy, tj.:

- 40% kwoty należności stanowi dochód własny organu właściwego wierzyciela;
- 60% kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

W roku 2022 odzyskano w sumie 344 732,62 zł jako kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego:

- przekazane na dochody budżetu państwa: 269 194,61 zł (w tym ustawowe odsetki – 155 887,31 zł)
- przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela: 75 538,01 zł.

W przypadku śmierci dłużnika jego zobowiązania wygasają. W 2022 roku wygaszono należności w łącznej wysokości 223 761,00 zł. Ponadto w roku 2022 odzyskano kwotę 2 468,00 zł z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

We wskazanym okresie pomocą w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego objętych było 118 rodzin, świadczenia wypłacano na rzecz 165 dzieci.

W celu efektywniejszego zwrotu należności przez dłużników alimentacyjnych organ właściwy dłużnika podejmuje szereg działań wobec dłużników, m. in. przeprowadza wywiad

alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe. W 2022 roku przeprowadzono 41 wywiadów z dłużnikami alimentacyjnymi. Działania podejmowane przez organ właściwy dla dłużnika zależą w głównej mierze od leżących po stronie dłużnika przyczyn niewywiązywania się obowiązku alimentacji, w omawianym okresie są to w szczególności:

- wydanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 8 dłużników
- wniosek o aktywizację zawodową dłużnika alimentacyjnego - 11 dłużników
- składanie wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny - 19 dłużników
- składanie wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego - 1 dłużnik
- przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego - 69 dłużników
- przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o zadłużeniu z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 79 dłużników.

W związku z wykonywaniem zadań dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych, współpracowano z innymi instytucjami, m.in. komornikami sądowymi, ośrodkami pomocy społecznej, policją, urzędami gmin i miasta, zakładami ubezpieczeń społecznych, urzędami skarbowymi, pracodawcami rodzin korzystających z świadczeń.

4.4. Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych

W roku 2022 przyjęto i rozpatrzono 875 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, w tym w 822 przypadkach przyznano świadczenie, natomiast dla 40 wnioskodawców wydano decyzje odmowne; bez rozpatrzenia z powodu braków formalnych pozostało 13 wniosków.

Pomocą w formie dodatku mieszkaniowego objęto 419 gospodarstw domowych.

Na wypłatę dodatków mieszkaniowych w okresie od stycznia do grudnia 2022 r. wydatkowano kwotę 1 096 533,43 zł, z tego:

- 285 440,76 zł w zasobie gminnym,
- 623 641,18 zł w zasobie spółdzielczym,

- 117 777,99 zł w zasobie wspólnot mieszkaniowych,
- 60 363,65 zł w zasobie prywatnym,
- 2 737,20 zł w zasobie Towarzystwa Budownictwa Społecznego,
- 572,65 zł w innych zasobach.

Dodatki mieszkaniowe finansowane są z środków własnych gminy.

4.5. Realizacja zadań z zakresu dodatków energetycznych

Zadania z zakresu zryczałtowanych dodatków energetycznych realizowane są w oparciu o Ustawę z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne. Uchwałą Rady Miejskiej Koła realizację dodatków energetycznych przekazano do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole. Głównym celem pomocy finansowej w tej formie jest częściowe zrekompensowanie osobom uzyskującym niskie dochody kosztów zakupu energii elektrycznej. Wypłata zryczałtowanego dodatku energetycznego następuje na wniosek osoby uprawnionej do dodatku mieszkaniowego oraz będącej stroną umowy z dostawcą energii elektrycznej. Dodatki energetyczne w całości finansowane są z środków budżetu państwa.

Do zadań Działu Świadczeń Rodzinnych w zakresie dodatków energetycznych należy:

- przyjmowanie, kompletowanie i weryfikacja wniosków i dokumentów składanych w sprawach przyznawania dodatków energetycznych oraz prowadzenie rejestru wniosków o dodatki energetyczne;
- prowadzenie teczek świadczeniobiorców;
- przygotowanie projektów decyzji administracyjnych dla świadczeniobiorców;
- przygotowanie list wypłat;
- planowanie potrzeb w zakresie wypłacanych dodatków energetycznych;
- przygotowanie dokumentów do archiwizacji;
- sporządzanie sprawozdawczości i statystyki w przedmiocie dodatków energetycznych.

W roku 2022 świadczenie to zostało zawieszono z powodu wprowadzenia dodatku osłonowego.

W związku z tym w 2022 roku nie przyjmowano wniosków o ustalenie prawa do zryczałtowanego dodatku energetycznego, natomiast zrealizowano decyzje wydane w roku 2021 na okres obejmujący I połowę 2022 r. Pomocą w tej formie zostało objętych 116 rodzin. Na realizację tego zadania wydatkowano kwotę 5 154,55 zł – w ramach środków z dotacji na zadania zlecone.

4.6. Zadania z zakresu pomocy materialnej dla uczniów

Zadania z zakresu pomocy materialnej dla uczniów realizowane są w oparciu o Ustawę z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty. Uchwałą Rady Miejskiej w Kole realizację pomocy materialnej dla uczniów przekazano do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole. Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- stypendium szkolne;
- zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne o charakterze socjalnym przyznawane jest na rok szkolny na wniosek rodzica, pełnoletniego ucznia lub dyrektora szkoły. Kryterium dochodowe uprawniające do otrzymania stypendium szkolnego w roku 2022 wynosiło 600 zł na osobę w rodzinie. Szczegółowe zasady udzielania tej formy pomocy, tryb postępowania oraz wysokość stypendiów szkolnych określone są w Regulaminie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Koło, przyjętym w drodze Uchwały Rady Miejskiej Koła. Stypendia socjalne w Gminie Miejskiej Koło realizowane są pod warunkiem przedłożenia imiennych rachunków potwierdzających zakup przedmiotów o charakterze edukacyjnym na kwotę przyznanego stypendium. Zasiłek szkolny jest świadczeniem jednorazowym i może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Pomoc materialna dla uczniów w 80% finansowana jest z budżetu państwa a w 20% z budżetu gminy.

Do zadań Działu Świadczeń Rodzinnych w zakresie pomocy materialnej dla uczniów należy:

- przyjmowanie, kompletowanie i weryfikacja wniosków i dokumentów składanych w sprawach przyznawania stypendiów oraz zasiłków szkolnych oraz prowadzenie rejestru wniosków;
- prowadzenie teczek świadczeniobiorców;
- przygotowanie projektów decyzji administracyjnych dla świadczeniobiorców;
- przygotowanie list wypłat;
- przygotowanie dokumentów do archiwizacji;
- współpraca z pracownikami socjalnymi w celu udzielenia w uzasadnionych przypadkach kompleksowej pomocy;

- sporządzanie sprawozdawczości i statystyki w przedmiocie pomocy materialnej dla uczniów. W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. wpłynęło 51 wniosków o przyznanie pomocy materialnej dla uczniów na rok szkolny 2022/2023. W roku 2022 pomocą w formie stypendium szkolnego objęto 50 uczniów, natomiast pomocą w formie zasiłku szkolnego objęto 6 uczniów. Łącznie w roku 2022 wydatkowano na stypendia i zasiłki szkolne kwotę 42 680,65 zł, z czego 80% kwoty (34 144,52 zł) pochodziło z Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, a 20 % (8 536,13 zł) to udział własny Gminy Miejskiej Koło.

4.7. Realizacja zadań z zakresu pomocy państwa w wychowaniu dzieci

Świadczenie wychowawcze ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Przysługuje ono matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia, w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie. Na prawo do świadczenia wychowawczego nie ma wpływu osiągnięty dochód w rodzinie. Świadczenie finansowane jest w całości z budżetu państwa.

W roku 2022 realizacja świadczenia 500+ została przekazana do ZUS, jednak MOPS w Kole nadal realizował wypłaty z decyzji wydanych w roku 2021, a także w ramach koordynacji świadczeń. W 2022 roku wypłacono 16 012 świadczeń wychowawczych na rzecz 3 217 dzieci w 2 054 rodzinach. Wydatkowano na ten cel łączną kwotę 7 985 434,40 zł.

4.8. Realizacja zadań związanych z programem „Czyste powietrze”

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania w ramach programu priorytetowego „Czyste powietrze”, może zwrócić się do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta z wnioskiem o wydanie zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego. W Gminie Miejskiej Koło począwszy od roku 2020 do wydawania zaświadczeń został upoważniony Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole. W roku 2022 wydano 65 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

4.9. Realizacja zadań z zakresu dodatków osłonowych

W roku 2022 rozpoczęto realizację dodatków osłonowych. Zadanie to wprowadzono ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym, jako kluczowy element rządowej tarczy

antyinflacyjnej, który miał zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Dodatek przysługiwał gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczały 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. W 2022 r. wpłynęło 2795 wniosków o przyznanie dodatku osłonowego. W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. dodatek osłonowy wypłacono na rzecz 2556 gospodarstw domowych. Na wypłatę dodatku osłonowego w 2022 r. wydatkowano kwotę 1 472 813,92 zł, pochodzącą w całości z dotacji celowej z budżetu państwa.

4.10. Realizacja zadań z zakresu dodatków węglowych

W roku 2022 rozpoczęto realizację dodatków węglowych. Zadanie to wprowadzono ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym, jako pomoc dla gospodarstw domowych, których źródłem ogrzewania jest węgiel lub paliwa węgl pochodne. Dodatek wynosił 3000 zł i przysługiwał gospodarstwom domowym bez względu na osiągnięty dochód. W 2022 r. wpłynęły 2263 wnioski o przyznanie dodatku węglowego, z czego 1767 rozpatrzono pozytywnie, w 494 sprawach wnioski rozpatrzono negatywnie, natomiast 2 sprawy na dzień 31 grudnia 2022 r. pozostawały nadal nierozpatrzone w związku z toczącym się postępowaniem odwoławczym. W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. dodatek węglowy wypłacono na rzecz 1767 gospodarstw domowych. Na wypłatę dodatku węglowego w 2022 r. wydatkowano kwotę 5 301 000,00 zł, pochodzącą w całości z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

4.11. Realizacja zadań z zakresu dodatków dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła

W roku 2022 rozpoczęto realizację dodatków dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła. Zadanie to wprowadzono ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. Celem wprowadzonego dodatku była pomoc gospodarstwom domowym, które do ogrzewania wykorzystują pellet drzewny, drewno kawałkowe i inne rodzaje biomasy, gaz skroplony LPG lub olej opałowy. Dodatek wynosił od 500 zł do 3000 zł w zależności od rodzaju wykorzystywanego paliwa i przysługiwał gospodarstwom domowym bez względu na osiągnięty dochód. W 2022 r. wpłynęło 176 wniosków o przyznanie dodatku oraz jedno postępowanie wszczęto z urzędu. W przypadku 167 spraw wnioski rozpatrzono pozytywnie, w 10 sprawach wnioski rozpatrzono negatywnie. W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. dodatek dla gospodarstw domowych wypłacono na rzecz 165 gospodarstw domowych. Na wypłatę dodatku

w 2022 r. wydatkowano kwotę 307 500,00 zł, pochodzącą w całości z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

5. Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny do spraw przemocy w rodzinie działa od 2011 roku na mocy art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się co najmniej raz na 3 miesiące.

Na dzień 31.12.2022r. skład Zespołu Interdyscyplinarnego liczył 19 członków. Są to przedstawiciele instytucji takich jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole, Miejski Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Kole, Komenda Powiatowa Policji w Kole, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Kole, Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 3, Szkoła Podstawowa nr 5, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Kole.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań wszystkich placówek oświatowych oraz instytucji pomocowych w danej gminie, w szczególności przez: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, oraz podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół powołuje grupy robocze, których członkowie pracują z indywidualnymi przypadkami. W skład grupy roboczej wchodzi przedstawiciele wskazanych wyżej placówek. Głównym zadaniem grupy roboczej jest podejmowanie działań mających na celu powstrzymanie przemocy, prowadzenie szeroko rozumianego poradnictwa: kierowanie osób doznających przemocy i stosujących przemoc do odpowiednich specjalistów, monitorowanie sytuacji w rodzinach w których dochodzi do przemocy, nawiązywanie współpracy z instytucjami pomocowymi, prowadzenie dokumentacji działań na rzecz danej rodziny oraz ich efektów, występowanie z zawiadomieniem do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Rok 2022

- ilość posiedzeń Zespołu – 4
- ilość Niebieskich Kart które wpłynęły w 2022 r. do ZI – 38
- ilość powołanych Grup roboczych – 38
- ilość posiedzeń grup roboczych dot. NK w 2022 r. – 91 (z posiedzeniami Grup roboczych dot. NK założonych w latach wcześniejszych)
- ilość Niebieskich Kart zakończonych w 2022 r. – 30, w tym:
 - a) z tytułu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy – 27
 - b) z tytułu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań - 3
- ilość rodzin objętych procedurą NK w 2022 r. – 60 (wraz z rodzinami objętymi procedurą NK w latach wcześniejszych, gdzie sprawy nie zostały zakończone).

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych odbywały się z zachowaniem reżimu sanitarnego i zgodnie z zaleceniami GIS-u oraz rekomendacjami Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Zostały również wydane właściwe zarządzenia przez Przewodniczącą Zespołu.

Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji i Miejski Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Kole wspólnie włączyli się do udziału w przedsięwzięciu „Nazywam się Miliard”. Elementem wspólnym akcji na całym świecie jest taniec, którego wykonanie jest formą protestu, oznaką solidarności, zjednoczenia się podczas wspólnego działania.

Przekazano materiały edukacyjno-informacyjne dotyczące problematyki przemocy w rodzinie skierowane do osób doznających, stosujących i świadków przemocy „Reaguj na przemoc” następującym Instytucjom: Komenda Powiatowa Policji w Kole, Sąd Rejonowy w Kole, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Kole, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole, Miejski Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Kole, Szkoła Podstawowa nr 1 w Kole, Szkoła Podstawowa nr 2 w Kole, Szkoła Podstawowa nr 3 w Kole, Szkoła Podstawowa nr 5 w Kole, Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Kole.

6. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki polega na realizacji projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziału w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów rządowych i osłonowych. W roku 2022 MOPS w Kole realizował:

1. Program „Opieka 75+” realizowany jest w kraju od stycznia 2018 r. i jest adresowany do gmin: miejskich, wiejskich, miejsko – wiejskich do 60 tys. mieszkańców, które realizują usługi opiekuńcze samodzielnie. Gminy, które przystępują do realizacji programu uzyskują finansowe wsparcie w realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, do 50% przewidywanych kosztów realizacji zadania. W 2021 roku MOPS w Kole przystąpił do Programu i uzyskał dofinansowanie z środków budżetu państwa w celu wsparcia finansowego gminy w zakresie świadczenia usług opiekuńczych w wysokości 95 953,50 zł. W ramach Programu dofinansowano usługi opiekuńcze dla 41 osób.
2. Program „Asystent rodziny” na rok 2022. Celem Programu było wzmocnienie asystentów rodziny w systemie wspierania rodziny, w tym realizacji przez asystenta rodziny wsparcia, o którym mowa w art. 8 ust. 2 i 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Program zakładał dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny w wysokości jednorazowej 3 000 zł na każdego zatrudnionego asystenta rodziny w gminie. W ramach Programu MOPS w Kole uzyskała kwotę 6 000,00 zł dla dwóch zatrudnionych asystentów rodziny.
3. Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu” określony Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023. Na tej podstawie MOPS w Kole realizuje pomoc poprzez przyznawanie pomocy w formie wyżywienia dla dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach, dla osób dorosłych w Stołówe MOPS w Kole oraz poprzez przyznawanie pomocy finansowej w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności. Pomoc taka jest przyznawana osobom lub rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego. Całkowity koszt realizacji Programu w roku 2022 wyniósł 88 500,00 zł, dofinansowanie wyniosło 53 000,00 zł. W ramach Programu pomoc w formie

zasiłku celowego przyznano 25 osobom, posiłki w szkołach i przedszkolach sfinansowano dla 119 dzieci, posiłki dla dorosłych w stołówce MOPS w Kole sfinansowano dla 43 osób.

4. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, współfinansowany z europejskiego funduszu pomocy najbardziej potrzebującym. Pomoc w ramach POPŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego też trafia do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej) oraz poziomem dochodów odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w tej ustawie - których dochód nie przekracza 220% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 1 707,20 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1 320,00 zł dla osoby w rodzinie, stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana jest w postaci artykułów spożywczych przekazywanych nieodpłatnie osobom zakwalifikowanym przez MOPS w Kole do Programu. Pracownicy MOPS w Kole organizowali i koordynowali wydawanie paczek żywnościowych. W skład paczek wchodziły produkty: cukier, puszki rybne, mięsne i warzywne, kasza, olej, powidła, makaron, mleko. Na podstawie umowy zawartej z Bankiem Żywności w Koninie w 2022 roku wsparciem objęto 600 osób, w tym 187 dzieci do lat 15, 44 osoby powyżej 65 lat, 16 osób bezdomnych, 95 osób z niepełnosprawnością. Łącznie pracownicy MOPS w Kole przekazali 1200 paczek o łącznej wadze 15,092 ton.
5. Program Wieloletni „SENIOR+” na lata 2021-2025, edycja 2022. W Kole funkcjonuje Dzienny Dom „Senior+” zlokalizowany przy ul. Powstańców Wlkp. 8. Od roku 2019 Dom działa w strukturach MOPS w Kole. Dzienny Dom „Senior+” w Kole przeznaczony jest dla mieszkańców miasta Koła, kobiet i mężczyzn nieaktywnych zawodowo w wieku powyżej 60 lat, którzy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych, szczególnie dla osób, które ze względu na swoją sytuację zdrowotną i rodzinną wymagają wsparcia w zakresie funkcjonowania oraz integracji i włączenia społecznego. Dom prowadzi 30 miejsc dziennego pobytu. Wskaźnik odpłatności za pobyt w Domu wyrażany jest w procentach w odniesieniu do kwoty średniego miesięcznego kosztu utrzymania jednego miejsca w Domu, w zależności od dochodu seniora, na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego oraz wydanej decyzji administracyjnej. Łączny koszt utrzymania placówki w roku 2022 wyniósł 288 000,00 zł. Koszt utrzymania jednego miejsca w roku 2022 wynosił 800 zł miesięcznie. Wysokość dotacji z środków rządowych na utrzymanie Domu na rok 2022 wyniosła 1 16 640

zł. W Dziennym Domu „Senior+” w Kole zatrudnione były trzy osoby: kierownik i dwóch opiekunów. W oparciu o umowę cywilnoprawną pracował fizjoterapeuta i psycholog.

6. Pilotażowy projekt pn.: "Wielkopolski System Opieki Seniora" finansowany z środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego w latach 2021-2022, przygotowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu. Po podpisaniu w dniu 14 grudnia 2021 r. przez Burmistrza Miasta Koła umowy o partnerstwie pomiędzy ROPS w Poznaniu a Gminą Miejską Koło, realizację i koordynację przedsięwzięcia przekazano do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole. Usługa teleopieki polegała na wyposażeniu seniorów w specjalne opaski noszone na nadgarstku, monitorujące stan zdrowia i umożliwiające wezwanie pomocy oraz na prowadzeniu całodobowego telecentrum obsługiwane przez ratowników medycznych. Programem zostało objętych 10 osób spełniających kryteria uczestnictwa, wytypowanych przez MOPS w Kole, na podstawie stanu zdrowia i orzeczeń lekarskich.
7. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022 r. Program miał na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności, funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych oraz zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia. W 2022 r. Programem zostało objętych 21 osób niepełnosprawnych w tym dwoje dzieci i 19 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności z terenu miasta Koła. w ramach programu zostało zatrudnionych 24 asystentów a realizacja zadania w postaci pracy asystentów trwała od maja do grudnia 2022 r. Na realizację programu wykorzystano dofinansowanie w wysokości 474 374,73 zł (bez kosztów obsługi).

7. Świadczenia dla obywateli Ukrainy

7.1. Świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy

Od 24 lutego 2022 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kole realizowane jest świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy - osoby, które zapewniły zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz złożyły stosowny wniosek, otrzymały świadczenie w wysokości 40 zł za każdy dzień faktycznie udzielonej pomocy. W 2022 roku do naszego Ośrodka wpłynęło 281 wniosków z czego 277 zostało pozytywnie rozpatrzonych. Ogólnie udzielono wsparcia na 442 osoby zakwaterowane, które przybyły do miasta Koła z

Ukrainy. Na dzień 31 grudnia 2022 r. łączna kwota wypłacona przez Ośrodek wnioskodawcom to 1 602 520,00 zł.

7.2. Świadczenie jednorazowe przeznaczone na utrzymanie

Zgodnie z art. 31 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 i który został wpisany do rejestru PESEL, przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Świadczenie to przysługuje na każdego członka rodziny, niezależnie od dochodu, nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. W roku 2022 ośrodek pomocy społecznej przyznał 272 takich świadczenia dla 543 osób na łączną kwotę 162 900,00 zł.

7.3. Posiłki dla dzieci i młodzieży w placówkach szkolnych

Pomoc przyznawana na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w oparciu o art. 29 i 30 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa to:

- posiłki dla dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych (szkołach i przedszkolach), tj. posiłki doraźne na czas nie dłuższy niż dwa miesiące – taką formą pomocy objęto 122 dzieci,
- zasiłki celowe na zapewnienie posiłku dzieciom w szkołach i przedszkolach przyznane decyzją administracyjną - takie świadczenie przyznano dla 51 rodzin, w których z pomocy skorzystało 70 dzieci. Świadczenia na zakup posiłków w szkołach i przedszkolach zrealizowano na łączną kwotę 35 848,00 zł.

7.3 Koszty pobytu w domach pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole w 2022 r. umieścił w Domu Pomocy Społecznej w Kole przy ul. Poniatowskiego 21. jednego obywatela Ukrainy. Koszt pobytu to 6 029,20 zł. Pobyt został sfinansowany z dotacji Urzędu Wojewódzkiego.

7.4. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów

W roku 2022 pomocą materialną o charakterze socjalnym objęto również uczniów będących obywatelami Ukrainy, przebywających w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa. Wpłynęło 17 wniosków o stypendia szkolne dla dzieci z Ukrainy, z czego 9 zostało rozpatrzonych pozytywnie, a w pozostałych sprawach Wnioskodawcy nie dopełnili niezbędnych formalności. Pomocą w formie stypendiów szkolnych objęto 9 ukraińskich uczniów. Na wypłatę pomocy materialnej dla Ukraińców wydatkowano kwotę 1 300,07 zł.

7.5. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy

Na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Dział Świadczeń Rodzinnych realizował również świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy przebywających w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym.

W 2022 roku wpłynęły 144 wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych, z czego:

- 119 wniosków o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami
- 7 wniosków o świadczenie rodzicielskie
- 5 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka
- 4 wnioski o świadczenie pielęgnacyjne
- 9 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny.

W powyższych sprawach wydano łącznie 160 decyzji administracyjnych. Pomocą w formie świadczeń rodzinnych objęto 76 ukraińskich rodzin. Na wypłatę świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy (w tym składki zdrowotne i społeczne od świadczenia pielęgnacyjnego) wydatkowano w 2022 r. kwotę 171 429,78 zł).

**CZĘŚĆ B - OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2022 DLA GMINY
KOŁO**